

5 Un an . . . 20 lei
6 luni . . . 10 lei
BANI

OPINIJA

Un rând pag. III, 50 b.

„ „ „ IV, 40 „

BANI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul X No. 1905—Marți 18 Iunie 1913

Să curgă sînge?

Un vînt de nebunie pare să bată în unele cercuri politice, dacă într-adevăr anumite ziare reprezintă grupuri sau personaje politice.

Misterioase conspirații, iminente organizații de răzbuțătoare comploturi, pregătiri oculte de amenințătoare conjurații — iată sub ce aspecte ni se înfățișează starea de spirit în lumea civilă și militară de către acele ziare, sub cuvînt că ele oglindesc vederile și credințele unor medii politice.

Iar toate acestea coincid cu recentele declarațiuni făcute de către d. P. P. Carp, în interviul acordat unui redactor al „Adevărului” și care culminau în declarațiunea că o prefacere e necesară, e aproape și va avea loc prin revoluție, prin sînge.

Suntem într-o vreme, cînd împrejurările pot cere în orice clipă, sacrificiul singelui. Vecini turbulenți, întreprinzători, „balcanici” înainte de toate, stau gata să se încadreze, după ce ieri de abia, au încheiat o serie de lupte în potruva unui dușman comun. Destinele noastre etnice și istorice ne-au lăsat puncte dureroase de obscuritate în situația noastră și este prea posibil ca numai conflicte sîngerose să poată lămurii și îndrepta toate aceste lipsuri. Pentru atare eventualitate se cuvine să fim gata în ori ce moment și se cere să păstrăm și sîngele rece în urmărirea evenimentelor și să păstrăm sîngele cald — pe care l'ar cere împrejurările, pe altarul prefacerilor legate de grele sacrificii.

Dar turbulenții, nemulțumiții, ocuții nu se ocupă de acestea. Ci prezic vîrsări de sînge pentru cuceriri și izbînzii cu mult mai puțin înșămnațe.

Să curgă sînge pentru că nu a putut rămînea la putere d. P. P. Carp, omul politic care, în 1878, a cerut în Parlament să se respingă Dobrogea și a prezis că n'o vom păstra.

Să curgă sînge pentru că nu mai e la cîrmă d. P. P. Carp, care, acum cîți-va ani a tolerat apariția „Protestării” antidinastice și tolerează în momentul de față, același ton prin ziare interlope.

Să curgă sînge pentru că a căzut de la putere d. Carp care, abia acum nu de mult, spunea ziaristului vienez că Macedonia—Hecuba—nu ne interesează într-unu nimic!

Să curgă sînge, pentru că nu suntem guvernați de „prevăzătorul” d. P. P. Carp, care în 1907 aștepta intervenția unei puteri străine,—a aceleiași Austriei pe care acum o declară trădătoare.

Să curgă sînge pentru că nu s'a putut menținea d. P. P. Carp, instalat la putere cu alegerile cele mai puțin demne, după însăși mărturisirea d-lui Matei Cantacuzino?

A d-lui P. P. Carp care, abia venit la guvern, s'a „ambalat” în afacerea tramvaielor și s'a ridiculizat printr-un proiect imposibil de reorganizare administrativă!

Să curgă sînge pentru o revoluție care, după însuși d. P. P. Carp, n'ar avea macar de urmare și de țintă să cheme la viața politică straturi și mase populare, ci doar să asigure un guvern Carp-Filipescu sprijinit pe o efemeră dictatură!

Nu, nu! Nimeni nu-și lăchipește în gînd tabloul acesta și nimeni nu evocă o asemenea privilegiate cu mulțumire și cu speranțe, în afară de o categorie infimă de politicieni decepționați, paraponisiți și anacronici.

Singele națiunii acesteia poate să curgă și va trebui să curgă pentru prefaceri cu mult mai însemnate decît capriciile unui senior, decît interesele unei mîni de politicieni ambițioși și mai cu seamă nepotincioși. Pentru aceștia nu trebuie să se verse sînge și nu va fi vîrsat.

NOTA ZILEI

Mă 'nnebunesc după articolele violente din „Seara”—și mai cu seamă după acele pe tema corectitudinii.

Corectitudinea este slăbiciunea celor de la „Seara”. De dragul corectitudinii ori să moară bieții oameni, nu alta!

Vroii o „prubă”? Acum două zile „Seara” sub titlul „Sălbătăciile de la soc. Argeșul” publică pe 4 coloane compacte un articol grozav, oribil, abracadabrant, începînd cu clasică Introducere:

„Citiții astăzi și-au format pe deplin convingerea, că toate campaniile ce ducem prin ziarul nostru deși sunt conduse cu energie, sunt fără alt interes de cît acela de a realiza triumful „Dreptății” atît de dorită în țara noastră. Aceste campanii ale noastre contra jafurilor și asupririlor ce zilnic ni se aduc la cunoștință, nu vor înceta.”

Și după 24—cetiți 24—oare ziarul scrie:

„Articolul „Sălbătăciile de la Societatea Argeșul”, care a apărut în No. de ieri al „Serei”, s'a strecurat în ziarul nostru fără știrea direcției.”

Nu mai e gazetă. E curat... strecurătoare!

Șantagiul „Serei”

Din ordonanța d-lui judecător de instrucție Glogoveanu, referitoare la șantagiștii Bogdan Pitești—Davidescu reproducem următorul pasagiu asupra faimoasei întîlniri de la „Flora”:

„Automobilul se oprește la intrarea cabinelor rezervate și după ce arhitectul Adolf Davidescu se scoboară din automobil și se încredințează că o cabină este liberă, Aristide Blank și Alexandru Bogdan-Pitești intră în cameră. Acolo timp de 2—3 ore, Alexandru Bogdan-Pitești desbate cu Aristide Blank suma ce o pretinde ca ziarul „Seara” să în-eteze campania ce o duce contra Băncii Marmorosch Blank et Co. și să nu mai publice alte articole noi în contra sa și celorlalți conducători ai băncii. La început Alexandru Bogdan-Pitești pretindea patruzeci mii lei, anual, și în cele din urmă declară că se mulțumește cu treizeci mii lei anual, cu condiție ca suma să fie achitată integral de la început, nu în rate și să nu se pretindă chitanță. Pentru a învedera lui Aristide Blank că suma ce-

rută nu este exagerată, Alexandru Bogdan-Pitești îi spune că după ce va primi această sumă ziarul „Seara” va fi cu totul la dispoziția sa; va putea ataca prin ziar pe ori-cine va voi și poate fi încercînd că articolele vor fi redigiate în așa fel în cît nu se va putea niciodată bănui că sînt inspirate de Banca Marmorosch Blank et Co.

Fiindcă Aristide Blank nu avea asupra sa suma de lei treizeci mii, (plecase de acasă numai cu vre-o optsprezece mii lei) el nu a mai oferit vre-un acout lui Alexandru Bogdan-Pitești, care de altfel nici nu ceruse și s'au înțeles că a doua zi de dimineață la orele unsprezece a. m., să se întîlnească la șosea și acolo Aristide Blank să predea suma de treizeci mii lei. După ce această înțelegere este sărbătorită cu o sticlă de șampanie, oferită de Alexandru Bogdan-Pitești, cu toții se înapoiază în oraș cu un automobil.

La înapoierea în oraș cîțiva funcționari polițienesci cari se postase în grădina restaurantului „Flora” sînt recunoscuți a fi de arhitectul Ad. Davidescu cît și de Alexandru Bogdan-Pitești.”

MICI POLEMICI

Intr'un articol de „apărare” a lui Bogdan-Văcărești ziarul lui Pake Protopoulos condece că: „se va zice însă că în afacerea Blank d. Bogdan-Pitești e un remarcabil șantagist.”

Da—și încă foarte remarcabil, strigător de remarcabil.

Ce-a fost agresiunea lui Crăciun în contra deputatului Scorțescu?

„O probă de cam o să se facă „revoluția” propagată de d. P. P. Carp.

Indată ce le-a trimis amical Eugen Herovanu vorbă—prin telegraf—că-i va cheme în judecată, apăsî „Serei” s'au executat și s'au înghițit calomniile inserînd o retractare.

„Tot e bund frica!

Astînd despre isprava redactorului Crăciun dela „Evenimentul”, ex-șeful a telegrafiat gazetei iașane, din Tîbănești: „Anunțați publicul că am dat drumul nebunilor!”

De ce se acordă o decorație comundă: „Bărbăție și credință”? Din prudență ar fi trebuit statul să decoreze „bărbăția” la unii și „credința” la alții. Imperechiate, merg ceva mai greu.

Făcînd aluzie la d-nii dr. Stroici și Gh. Scorțescu, oficiosul carpist îi prevenia că: „amicii noștri le vor da cu piciorul, trăindu-i după cum merită.” Și cînd colo Crăciun a dat cu... palma!

Toldeana bine informat din surse polițienesci, „Evenimentul” n'a oțlat nimic despre bătăia dela Sf. Spiridon. Nicl prefectul de poliție n'a oțlat nimic.

Facem o profesie: bădușul Crăciun va susținea la judecată că a comis un delict de... presă, bătînd crunt pe fostul său director. Bogdan Pitești face școală.

ECOURI

Dacă statistica nu ne-ar dovedi, nici nu s'ar crede că orașul cetii eterne și al lumii, Londra, este cea mai sănătoasă Capitală din Europa. Starea sanitară a Capitalei engleze s'a îndreptat mai ales în timpul celor 7 ani din urmă. Proporția morților în anul 1906 are de 15.8 la mia de locuitori, iar la începutul anului 1913 acest număr a scăzut la 13.6. Comparînd această statistică cu acelea ale marilor orașe europene, reieșcă că Londra stă în fruntea marilor metropole, fără nici un alt concurent. Proporția morților din marile orașe europene socotită pe mia de locuitori este următoarea:

Berlin 15.6; Paris 17.2; Budapesta 19.0; Petersburg 20.8; Veneția 22.8; Triest 24; București 26; Moscova 27.

Cauza stărei sanitare excelente a Londrei trebuie căutată în viața împătăată a Englezului. Trebuie însă luată în considerare și curățenia exemplară a populației, precum și faptul că administrația comunală a acestui ocean de cădări face tot posibilul să mărească numărul și suprafața parcurilor și a grădiniilor publice. Astfel în ultimii șapte ani suprafața parcurilor s'a mărit cu nouăzeci de hectare!

În America — cum și era de așteptat — s'a votat o lege așa zisă „a bărbăților leneși”.

Lucrul s'a întimplat la Washington unde Adunarea legislativă a votat această lege relativă la orașul Seattle, prin care se obligă bărbății cari sînt recunoscuți ca leneși incorigibili sau cari și-au părăsit nevasta sau familia, să sape un cîmp întins de lingă Seattle, sub supravegherea gardienilor; pentru aceasta nevestele lor primesc 7 franci 50, pe zi. Cît despre cei ce sapa cîmpul, ei nu primesc de cît hrana necesară și hainele de închisoare...

Se spune că de cînd cu legea aceasta, comisarii sînt luați cu asalt de femeile supărate, sau declarînd că s'au supărate din cauza bărbăților leneși.

OAMENI ȘI LUCRURI

In secolul cîinilor

De oare-ce notele anterioare le-am consacrat unei actualități canine, menționăm aci o comunicare, pe care o face d. Ion Botez într-o cronică apărută în cel mai nou număr al „Vieții Rominești”:

„Nu știm cît de răspîndită e în Anglia iubirea de insecte; iubirea de cai însă și de cîni cred că nu lipsește nimănuși, în tr'un grad și iubirea de pisici. Mi s'a întimplat de nenumărate ori să văd oameni sărutînd cai și cîni în stradă; și la o expoziție de cîni din Londra am văzut cîni atît de alinați și săruțați, în cît începusem să nu mai văd scara zoologică între acest nobil animal și homo sapiens.

„Iubirea de cîni e atît de mare la Engleji, în cît mulți cîni au ajuns renumiți prin marile suferinți ce au încercat săpînii lor celebri la dispariția lor. Astfel, cine nu știe, în Anglia, că Byron a trecut prin cea mai mare disperare, cînd a bui și-și îngroape pe scumpul lui cîne Boatswan. Melancolia inscripției scrisă de Byron pe piatra lui mormîntală mai tîrziu comemorează faptul; iar pe marginea mormîntului cînelui lui W. Scott scumpului Camp, toată familia marelui scriitor a vîrsat șiroaie de lacrimi fierbinți.”

Tot din Anglia își avea originea celebrul cîne de actualitate literară,—Dingo, despre care am pomenit, în trecut, în cronica trecută.

„Sunt acum cîți-va ani — exact nouă ani, o lună și cinci zile — dimineața, în ajunul Paștilor, cînd Vincent Pegneux, zis la Queux, care face serviciul mesagerilor, între gara de la Courtoise și satul Pontailles-en-Bourgis, unde locuim atunci, lmi aduse o cutie, ce venea de la Londra.”

În acea cutie venea... viitorul cîne de renume mondial, eroul fără graiu, dar cu multă simțire, al romanului lui Octave

Mirbeau, animalul menit să spună cele mai crude adevăruri neamului omenesc.

Firește, ar fi putut autorul să le spună și pe alte căi... zoologice. Fataliștii, mai vechi și mai noi, au găsit atîtea chipuri de a rosti adevăruri dureroase.

Octave Mirbeau a ales cînele,—pentru însușirile lui de agerime, de inteligență și de... răutate. Poate chiar că prin această din urmă „calitate” se apropie mai mult de regele viețuitorilor, — de „homo sapiens”.

Rodion

Note și Impresii din Bulgaria

II

Trecerea Dunării-Nicopole.

Trecerea Dunării e pentru veteranii noștri un titlu de onoare, căci prin virtutea lor și sîngele vîrsat pe cîmpurile Bulgariei au dat țării neatrînarea. Fapt de arme din trecerea Dunării, pentru mine, care mă legănam pe valorile liniștite ale bătrînului fluviu, trecerea Dunării nu era nici prilej de poezie, nici prilej de vitejie, ci un amestec de stări, cînd la spete aveam Cula turcească, raiaoa Teleormanului, iar în față aveam stîncă, pe care zace vechea cetate a Nicopolei, loc de întîlniri de arme, de fringeri de săbiu, de răpuneri de oștiri și noroade.

Dunarea din vechi a fost hotar natu ral între lumea romană și civilizată și între lumea barbară și necivilizată, iar dacă Traian a dus aquila romană și pe malul stîng prin părțile dacice, a fost sforțare peste fire, dar a însădit aici un cuib de viață romană și civilizată, a cărei moștenire îndepărtată sîntem noi astăzi, mîndri de așa origină, de așa strămoși. Și cum locul deșteaptă prin asociere un întreg șir de amintiri, pare că mă vedeam în altă situație, cînd pe aceleași valori ale Dunării mă legănam în păreche zimbătoare, ducînd dorul unui suflet visător spre țermuri necunoscute.

În mai puțin de jumătate oră eram pe malul bulgăresc și o ceată de băcești gata să-mi ia geamanatul spre a merge la vamă „mitnița” cuvîntul bulgar fiind cel des întrebuintat în diplomația noastră slavonă cum și în textele bisericesci, iar nu „tamajna” rusească.

De la vamă primii vestei că lmi va fi greu să mă duc la Somovit și iau trenul, intru cît „șivili” nu se iau la tren, ci numai „voiskii”.

Poposii la cafenea de lingă mitnișă, un fel de birt, cafenea a d-lui Penciu Ivanov. Un lapte cald, alt lapte cald, adus de la o „mlecarniță” lăptărie, mă făcu să-mi ogoesc foamea. Erau ceasurile zece. Fui sfătuit să iau trăsura să mă duc până la Plevna — 56 kilometre — căci poate de la Plevna să pot lua „poiazdul”, de oare ce e oraș mai mare și se vor lua și țivili. Dl. Abdullah se oferă să mă ducă cu 20 lei și iată-mă asigurat asupra drumului până la Plevna. Ce a fi de aci în colo voi vedea.

Vremea era a ploaie; cerul înourat de al binele, și până la dejun cătăiu să vizitez Nicopolea. Tirgașorul se întinde pe vîgăuna a două dealuri repezi, din care unul — de pe dreapta — are cetatea, azi căzărmiile, iar cel de pe stînga — mahalaua turcească — are monumentul ruseesc rădicat în amintirea războiului de la 1877. Ulița principală duce până în fundul văii, cam un kilometru și ceva; de acolo drumul apucă la deal și tae stîncă, avînd a eși hăt departe peste coline în șoseaua Plevnei. Căsuțe modeste și avîndu-și razemul lor în stînci, pe dreapta o cișmea veche cu inscripție turcească, purtînd anul 1255, deci mai nouă ca zidurile și porțile cetății; în vale ruinele unei vechi biserici creștine; iar în stradă o altă cișmea cu inscripția bulgărească, rădicată de obște în 1877 Septemb. Părăoașul mical țergului, desparte mahalaua turcească, a căreia case se respiră pe coasta dealului în mod neregulat până lingă monument. O cărărușe îngustă sune la monument. După ce pe una din plăcile comemorative se înșiră polcurile, cari au luat parte la luarea Nicopolei în 1877, pe placa din față, ce caută spre Dunăre, se scrie în rusește:

„vâ jarstvoanie Rossiiscago Imperatora Alecsandra II, pod nacealstvom gheheral leitenant barona Cridenera, 3 go i 4 go iulia 1877 goda vziatie Nicopolia”.

Nicopolul a fost luat de armatele rusești în ziua de 3 și 4 Iulie 1877, general fiind baron Krudener. Cetatea zace pe dealul din dreapta, mult mai înalt și

pe la 12 eram la căzărmi, unde un sergent major în o românească curată mi-a dat toate deslușirile asupra cetății vechi a Nicopolei. Dinspre Dunăre cetatea e de neluat; stîncă e ca un perete și un șanț larg, azi aproape astupat, izola locul în tîrîrit de restul stîncei, ce merge în sus spre apa Osmului. Sus stîncă face un podiș în suiș spre sud, și pe acel podiș s'au desfășurat toate asalturile dela 1389 încoace. Aici floarea cavaleriei franceze a potincit sub caii lor în zale, și sprintena infanterie turcească a dat măsura bravurii sale, de și cronicarii timpului, cu Wawrin în frunte, critică tradarea lui Mircea, care a lăsat pasul întăiu infumuraților cavalerii francezi, pentru a înghiți nu numai rostul unei cruciate, ci și renumele cavalerilor apuseni și a grăbi în-genuunchiarea Valahiei.

De pe culmile cetății Nicopoli, ai ca în palmă vederea șesului lat Dunărean și căderea Nicopolei nu numai că a adus în-genuunchiarea Valahiei, dar chiar stăpînirea efectivă a Turcuilor — Cullă pe turcești — rupînd din trupul țării o fâșie de pămînt, ale cărei hotare ni le arată hîrtiile vechi de stăpînire și care a lăsat în vorbire zicala „bez Vlașca și Teleormanul”.

Astăzi pe această colină, stau căzărmiile. O mlață de soldați păziau, căci prin garnizoane nu au rămas de cît efective mici de soldați. Stînate fiind duse la Edrin sau Ceatalgea, iar acum la hotarele Dobiei de la Vidin la Monastir.

La căzărmi duce o șosea săpată în stînci, și era în nămezi de vară. Și cîntau în vale cucuși a ploae; și cotcodocau gănele pentru că se ouase; și le făcea hangul cucușii, că era un larmăt în vale, de-și desfăta anul în mod deosebit. Două văi pot da în cetate. Turcii au trebuit să zidească ziduri înalte și porți mari legate în fer ca să oprească intrarea dușmanului. Zidurile acestea sînt nonă—relativ. Și frumoase inscripții turcești spun de rostul lor. Neputînd să le decalcheze în graba trecerii mele, m'am mulțumit a le lua anul lor turcesc. Tocmai în Belgrad fiind rugai pe unul din ofițerii turci, ce sta la o altă masă în vecin, pe d. Ibrahim Comadina, și mi-a cetit că anul ie la o poartă 1230, iar la alta 1239. Socotînd anii în era creștină, reiese că porțile au fost rîdicate între 1806—1812, cînd cu războiul între Ruși și Turci, cînd, cum spune d. Ghica, în Polcovnicul Ionițe, armatele lui Săvarov au răzbit prin Nicopol la Plevna. Astăzi pe aceste porți stă scris în bulgărește „pontona drujina”, adică că acolo e o cazarmă de pontonieri, pentru paza Dunării.

La 1 jum. mă suii în trăsură și apucăi drumul spre Plevna, cu nădejdea că voi ajunge cu bine la capăt și că cel mult în 6 ore voi fi în Plevna. Dar cum cuvîntul din poveste mult mai este, cine a ascultat multe a învăța, las pe alt curier drumul de la Nicopol la Plevna.

Gh. Ghibănescu

STRUNA ZILEI

EXTREMELE SE ATING

Trăsnetul s'a descărcat, sim-bătă, în conducta de apă a Iașului.

Unor elemente Straniu le e jocul: Insetat de apă Veșnic este—focul.

Sărbătorirea d-lui A. A. Badareu

INFORMAȚII

Revista „România Vitoare” în al treilea an de existență.—Bustul în bronz al d-lui A. A. Badareu.—Banchetul de la Copou, via d-lui Badareu.—Membrii participanți.—Toasturile ținute.—Discursul d-lui A. A. Badareu.
Sedința de la clubul Conservator-democrat.

Revista „România Vitoare” ce apare în București, sub direcția d-lui A. A. Bădăreu, și al treilea an de existență, a ținut să adune la un banchet pe toți colaboratorii ei, la via d-lui A. A. Bădăreu de la Copou, unde s'au ținut și celelalte serbări.

În acest scop comitetul de redacție a lansat invitări la toți membrii, lăsând oel din urmă pe serbătorit, care n'a aflat de complotul banchetului de cît cu 4 zile înainte de ținerea lui.

Pentru a da serbării un caracter mai oficios, s'a convenit a se prezenta serbătoritului *bustul său în bronz*, lucrare executată de sculptorul Gh. Dimitriu din București.

Cum cea mai mare parte din colaboratorii revistei ocupă actualmente situațiuni politice și administrative în departamentul Instrucțiunii, iar directorul revistei e ministru al Lucrărilor Publice, serbătorirea din acest an a avut un caracter mai oficios, de și intimitatea a fost tot aceeași ca și mai înainte, toți fiind în tîntă și în tîntă prieteni și soldații aceleiași partid și gradați cu trese după merite.

La apelul comitetului de redacție au răspuns un foarte mare număr de membri colaboratori și prieteni, al căror nume e acesta după cum s'au așezat la masă:

Masa I: A. A. Bădăreu, Teodorescu, Suchianu, Colorian, Otescu, Mihailescu, Caracodovici, Scutărăscu, Drăgănescu, V. I. Radu, Gh. Lascar, Dragomirescu, Ghimpuș, Cumpăni, Sturza, Dumitrescu, Mancaș, Cecropide, Cămpineanu, Niculescu, Voiculesc, Trandaf, Chicireanu;

Masa II: Calistrat Hogas, Nicolaevici, Cosmoc, Mihailescu, Manolescu, Ghiga, Băgescu, Stroescu, Dobrescu, Toma, Tîlenschi, Stănilescu, Stănescu, I. Constantin, C. Bujoreanu, Vartolăș, Gh. Ghi-bănescu, Păsculescu, Enculescu și Aurescu;

Masa III: Dr. Ștefănescu-Galați, Inzareu Movilă, Ciurcu Alex., Tașcă Gh. Popescu Anton, Văzibianu Gh., Oiaga V., Em. Constantin, Emil Briul, Maniu, Florian Crasan, Mavrachi, Glodeanu, I. Clinciu, Stanciu, Ciuceanu, C. Andriescu, Gh. Nicolau, Agapescu, Scorpan, V. Dimitriu, I. Virănescu.

Masa IV-a: Burileanu, Condărăieanu, Stere Enăchescu, Gr. Tabacariu, Th. Speranță, Coman, Costescu, Filoti, Popovici Scarlet, I. Prasa, C. Zaharia, V. Munteanu, Th. Berescu, Stănculescu, Toma Zaharia, Samarian, Patriciu, Mircea Badareu și Matei Ionescu-Caragiale.

Au fost în total 84 de meseni. Vremea fiind din potrivă rea, masa s'a servit în sala cea mare de joc și mesenii au fost inclinați de prea marea apropiere unii de alții, așa că veselia a fost mai mare, de și farmecul ar fi fost mai în-sutit, putându-se servi masa sub copacul umbros, de unde ochii se îmbăta cu frumoasa panoramă a Iașilor și dealurilor din jur.

Seria toașturilor o deschide d. *Marin Stroescu*, care amintește în scurt de momentele de sărbătoare ale partidului conservator-democrat pentru oamenii școlii. Leagă banchetul de la 1902 dat în onoarea d-lui Take Ionescu, sărbătorirea lui 3 Febr. 1908; apoi serbările revistei cu începerea de la 1911. Pentru a lega mai mult într-o frățescă prietenie legăturile noastre cu directorul revistei, noi membrii comitetului li prezentăm ca o magiu de încredere și prietenie bustul turnat în bronz.

La aceste cuvinte se desvăluie bustul și toată asistența se scoală în picioare și aplaudă frenetic pe serbătorit.

Bustul e opera maestrului Gh. Dimitriu. Supt înfățișarea de bronz, chipul apare serios și rece neputînd reda în totul zîmbetul specific al lui Badareu, care trădează puterea lui de scrutare a sufletului omeneș.

Th. Speranță în scurte cuvinte se inspiră de la chipul turnat în bronz al serbătoritului și lipind expresia moldovenească tare în vorbe ca „tare moale”, „tare tare” și „moale tare” arată că pe Badareu nu bronzul îl poate reprezenta aiudom, ci oțelul, crița. (Aplauze).

I. Otescu arată că prîdele cari se clădesc pe interese n'au durat, din contra acele cari se clădesc pe iubire și încredere durează. Închină pentru sporul partidului conser-democrat și șeful său.

Gh. Ghibănescu închină pentru d. C. Disescu, ministru de instrucție, care a găsit în colaboratorii revistei „România Vitoare” cei mai devotați și harnici colaboratori în conducerea învățămîntului public. — În special domnul Disescu și-a câștigat titlul neperitoro prin lărga atenție dată Universității din Iași.

Mihai Dragomirescu închină pentru garda de onoare a prietenilor lui Badareu.

I. Clinciu închină pentru Gh. Lascar, secretarul general al învățămîntului, ale cărui calități de administrator, le constată că prin muncă ne-a cercuit pe toți.

Stănescu închină pentru Badareu și po-

vestește de intriga ce s'a făcut de unele cercuri din București în 1904, cînd se vorbira să vină ministru la culte.

V. Oiaga, închină în numele prietenilor din Iași pentru Badareu, care deși nu este ministru la Culte, dar a sfințit și locul de lucrări publice, căci astăzi acest minister a devenit cel mai important prin mișcare mare economică ce va produce.

Gecropide, amintind de serbătoririle de la 1902 în persoana d-lui Take Ionescu, și de la 1906, arată că din bisericuța, pe care au criticat-o cei de la Brăila, dar azi în această biserică vin să se închine și cei ce atunci o credeau de eretică ori schismatică.

I. Virănescu, dă cetire următoarei telegreame din partea d-lui Cruțescu revizor școlar:

Alat în imposibilitate de a participa, rog prezentați sincere și călduroase felicitări d-lui Badareu valorosul nostru barbat de Stat, iar revistei ti urez viață cît mai lungă pentru binele școlii și al țării.

I. Cruțescu
Revizor școlar, Ilfov

Discursul d-lui A. A. Badareu

la bișii prieteni,

Prezența voastră în număr așa de mare e o surprindere plăcută pentru mine, cîci eu totdeauna sunt plăcut impresionat, cînd mă aflu înconjurat de prieteni, mai cu samă așa de aleși și devotați.

Eu am știut cel din urmă, și abia acum 4 zile în urmă am aflat că se urzește serbarea de azi și ca om care mi dau samă de toate, am ținut să fiu la dispoziția prietenilor, în aceste 2 zile.

De la început însă țin să vă declar că serbarea de azi va fi interpretată în cercurile politice în diferite feluri și pentru a preveni pe adversarii noștri, iată cum vor prezenta lucrurile.

Presa liberală (Viitorul) va continua cu insinuările sale, deja începute, și va zice că adunarea de azi, compusă numai din profesori, n'are alt scop de cît de a sili miina șefului meu, ca să mă treacă la departamentul ocupat astăzi de stimă-tul meu prieten C. Disescu: și să dea loc la Lucrări Publice unui alt prieten, fie Barba Pălineanu, fie un altul.

Felul acesta de a insinua prinde la foarte mulți și tocmai fiindcă dv. sunteți profesori, va avea mai mulți răzbi de izbînda.

Așa să fie oare? În două momente s'a vorbit de numirea mea ca ministru de Instrucție și vă mărturisesc că și eu ca profesor, aveam această dorință să ajung șeful departamentului școlilor. Nu am însă regret, căci un om politic trebuie să fie gata la orice distincție, și nu face operă de bun partizan dacă atunci cînd împrejurările cer ceva, el să facă caz numai de persoana sa.

Dar aceasta nu era poate numai dorința mea. Chiar șeful nostru mă desemnase oarecum, cînd cu banchetul de la 21 Noiembrie în 1911, cînd v'a spus dv. tuturor, că școala Românească va trage multe foloase de la persoana mea în capul Instrucțiunii. Și fiindcă slintem în urma unor fapte împlinite, iată cum s'au petrecut faptele la 1912 toamna. Se hotărîse definitiv guvernul de colaborare. Eu eram la Brăila și primind telegrama urgentă mi-am amintit procesul, plec la Buc. și între un tren (750 și altul (855) am dezleat pe șef să dea locul la Culte d-lui Disescu. Pe cînd unii credeau că din acest fapt să facă un impas guvernului de colaborare, eu tocmai l'am înlesnit pe șeful meu și puteam cu trenul 9 fără 5 să plec liniștit la Iași, că s'a făcut colaborare. Ce să vă spun mai mult? Astfel erau împrejurările, că un guvern Maiorescu trebuia să meargă cu ori ce preț, cu aprobarea tacită și pasivă a celorlalte 2 partide. Vă închipuiți, dv. ce lipsă ar fi fost pentru țară și pentru noi, lipsind de la locul de muncă tocmai șeful nostru. Un partid nu e compus numai din *ingeri*, și deci cu pasivitatea nu se pot satisface toate cerințele legitime ale unui partid.

Partea mare și largă ce a avut șeful nostru în desfășurarea evenimentelor externe, a stărnit în invidioși toată firea lor diabolică, căci de și n'avea o misiune cu proces-verbal la Londra, a avut însă o mare misiune morală și roadele ei se constată azi cînd toată Europa se întreabă ce va face România, deci guvernul din care face parte și Tache Ionescu. Cum să fiu amar în asemenea împrejurări că n'am luat departamentul Instrucțiunii?

Dar, dacă eu, efectiv nu sunt ministru de Instrucție, aveți în Gh. Lascar un *quasi eu*, căci el e sufletul meu, și nu m'am înșelat nici cînd l'am lăsat la primăria de Iași ca succesor—cine nu știe ce a făcut Lascar pentru comuna Iași—nici azi cînd în diriguirea Ministerului de Instrucție, ministru are de colaborator

pe un Lascar. (Aplauze furtivoase).

Ce va zice însă presa celui de al 2-lea partid, presa și nuanțată și așa zisă *independență*, căci am ajuns și la acest lucru ca *unii* oameni politici să răsufle nu prin presa lor, ci prin o presă zisă independentă.

Această presă va vedea în serbarea de azi un act de forțare contra șefului, pentru a mă menține în guvern. Le place adversarilor mei a repeta o veche și răsuflată formulă: fuziunea nu se poate face cu Bădăreu în guvern. Astăzi cînd știm exact textul, după care s'a făcut fuziunea la 1907, și cînd se făcea caz pentru prezența lui I. Th. Florescu în comitetul executiv central (rîsete), ce să ne mai mirăm că vor repeta cîntecul vechiu „Cu Bădăreu nu se poate face fuziunea”.

Pentru moment actul fuziunii e foarte îndepărtat și nu persoana mea e cea ce preocupă pe cei ce frămîntă fuziunea. Plînd atunci am destul timp să depun munca mea în îndatoririle mele de ministru, în această nouă *robie ministerială*, cînd omul trebuie să dea mai multă *jertfă*.

După ce am isprăvit cu partea insinuărilor, viș acum la partea pozitivă: Ce cred eu despre prezența dv. aici? Dintre toți cei prezenți eu nu văd de cît 2—3 universitari, și restul de 80 institutori sau profesori secundari. Și-mi pare bine că sunteți în așa de mare număr profesori și institutori pentru că mișcarea dv. făcută în aparență pentru mine, e un mare *eveniment social*, nu numai politic.

În evoluția democratică a țării, clasa diriguitoare, aristocrația țării, e la o răsplăntie periculoasă a vieții politice. Ea ori poate fi înghițită de masele mari democratice, ori foarte redusă. Partidele politice au cîntat să dreneze spre ele toate curentele nouă și încă de la 1891 ochiul ager al lui Lascar Catargi și Alex. Lahovari a văzut în Take Ionescu pe tînărul care poate aduce spre ideea conservatoare pe toți cei de o samă cu el. Și nu s'au înșelat. Ei văzuse că a se închide în cercul îngust al aristocrației de nume și avere nu e de ajuns, și au dat loc în guvern lui Take Ionescu. Ce a urmat să știe. De aceia democratizarea partidului conservator fiind un fapt de evoluție se înșală cei ce cred că democratizarea se poate stînge cu dispariția de pe arena politică a lui Take Ionescu.

Noi, ca țară tînără, n'avam încă instituții puternice și cu rădăcini adînci, care să susție țara la vreme de primejdii. Vedeți în Balcani care e starea de lucruri. Se clatină monarhia, se asazinează oameni politici, se surpă dinastia prin coterii de arme, prin armată. Și la noi s'a introdus amenințarea cu *revoluție*. Și cine o spun aceasta? Reprezentanții aristocrației zdrobite.

Cînd dar ne amintim acest spirit de anarhie în mintea celor puțini din clasa diriguitoare, democrația are o datorie mare de a pastra neatinș patrimoniul strămoșesc.

Noi slintem o țară eminentement democratică, 6 milioane săteni și 1 milion orășeni, iar din acestea 700000 aproape romli. Această democrație urbană a dat în cele din urmă asentimentul său pentru ideea conservatoare democrată, căci a văzut aici garanția de ordine și de stabilitate.

Să nu prejudecăm faptele. Clasa diriguitoare e necesară unei țări; chiar acolo unde nu există, se formează de la sine. Vedeți în Bulgaria, în Serbia; vedeți la frații noștri în Transilvania, conducătorii slnt necesari ca și condașii. Să nu ne facem dar iluzii. Clasa diriguitoare e necesară. Și apoi și eu unul vă mărturisesc aveam o părere, care azi slnt ținut să vă declar că am *părăsit-o*.

Iată care-i în credința mea că e prea necesară clasa diriguitoare, eu ziceam că diriguirea partidului conservator-democrat se curvine de drept unui reprezentant al aristocrației. Azi cînd văd că prin meschinării, această clasă diriguitoare s'a scoborit jos și se dedă la fapte de anarhie morale și debandadă politică zic și *pretind că democrația are dreptul și la diriguirea partidului conservator*. (aplaufe frenetice). Vom lupta să încadrăm boierii în partidul conservator-democrat.

De ce să o încadrăm? Tocmai pentru prejudicial democrației. Societatea dă în parte mare *credit* personal celui ce are un nume istoric, avere și înrudiri alese. Noi nu putem trece peste aceste prejudecăți; dar avem datoria de a privilegia la educația acestei democrații și aici vine rolul cel mare social al corpului didactic primar și secundar; voi aveți în mnele voastre sufletul în creștere al acestei democrații. Voi puteți forma aluatul democrației sănătoase. Aceasta e marea voastră activitate extrașcolară. Vă puteți cerne *valorile* reale în tineretul ce va trece pe băncile școlii, —câci a venit vremea ca numai valorile individuale să răsbătă nu înțările tradiționale și seci.

Dar cu aceeași franchețe vie arăt și defectele. Profesorul e prea cuprins în sine și crede că manifestarea politică îi scoboară ceva din autoritatea sa. Cînd corpul didactic, din „metodist și simplist cum este, va face să circule pe o scară mai largă la viața publică, manifestînd pentru organele politice — indiferent care — va lua o parte mai vie la viața politică de partid, la tribuna electorală, în presa de partid, el va face o operă de însănătoșire a democrației și în sporul conservator-democrat prin profesiunea noastră, eu închin paharul meu pentru dv. toți, pentru corpul didactic primar și secundar, care are o mare chemare și de la vîlaga d-voastră atîrnă mărirea și înălțarea patriei.

Aplauze furtivoase acoper ultimele cuvinte. Cuvîntarea d-lui Ministru a ținut mult de o oră și întreaga asistență a sorbit cu încordată atenție lungă și instructivă cuvîntarea a directorului Revistei „România Vitoare”.

De la vie au plecat apoi toți pe jos spre a-și da înlînire la clubul conservator-democrat, unde d. Badareu, președintele clubului a făcut cerc cu cei prezenți.

Adunarea s'a isprăvit la 7 jum. seara. Discursul stenografiat al d-lui Badareu va apărea în cel mai apropiat număr al Revistei, ca un fel de program al activității pe viitor al corpului didactic.

Suma din urmă 189 lei.
D. M. Cruceanu 5 lei.
Total 191 lei.

Și calendarul se încheie stereotip: „Sumele se vor trimite pe adresa ziarului nostru cu specificarea: Pentru subscripția Brătescu-Voinoști”.

„Nu e oare de preferat a se curma, cu o oră mai înainte acest compromițător de înecată cinstire a unui prozator de mare valoare?”

A apărut „Viața Românească” No. 5 pe Mai 1913, cuprinzînd un bogat sumar în care ne întîmpină bucăți semnate de M. Sadoveanu, M. Codreanu, St. O. Iosif, I. Botez, Dem. Botez, Isabela Sadoveanu, dr. N. Trufinescu, I. Al. Brătescu-Voinoști, T. A. Badareu, I. Bărbulescu, V. M. Ioachim, C. Paltin, P. Nicanor et comp, recenzii, revista revistelor, etc.

Noua Revistă Română cuprinde: Dacă va fi sau nu revoluție—Cum sunt judecate partidele politice. A. D. Xenopol: Cu Bulgaria sau cu Serbia? Ramiro Ortiz: Arturo Graf, poetul misterului și al morții. II. Mihail Sorbul: Letopiseși (dramă istorică în 5 acte, fragment). Ieronim Laurian: O floare sunt... (versuri). Mihai Tonca: După a treia lectură a lui Homer. Cărți noi.—Insemnări.—Revista Revistelor.

LA
„COMERȚUL ROMANESC”
— SOCIETATE ANONIMĂ —
Reprezentanța din Iași.— Str. Stefan cel Mare 28.

Găsiți permanent în depozit:
EXCELENTELE:
SECRETORI—LEGATOARE
SECRETORI SIMPLE
COSITORE
GREBLE
SFOARĂ DE MANILLA, STANDARD PUR AMERICAN ȘI ENGLEZ
GARNITURI MICI de treer „Albaret” cu motoare de benzină pe 2 roți, transportabile cu un singur cal
GARNITURI MICI „Kovarik”.

Vînturătoare din cele mai renumite fabrici. Pluguri — Prese de vin — Motoare „Hille” cu benzină, țifei și gaz sărac.
Instalațiuni complete de mori și brutării precum și orice alte articole și mașini agricole și industriale.

Apelul Prutului, între Măcărești și Ungheni cum și ale Jijiei, au crescut pînă la limita superioară a albiilor, amenințînd cu revărsarea. Pe unele locuri, chiar au trecut puțin pe șes.

A fost prînsă și arestată la siguranță, servitoarea bucovineancă, care a furat suma de 2000 lei de la d. dr. M. Manicatic, acum cît va timp în urmă și care dispăruse trectid în Bucovina.

„Cu Isus, pe drumul către Golgota” este titlul unei elegante și foarte importante broșuri, apărută de curînd, datorită P. S. S. Arhierului Antim Petrescu-Botoșeanu, vicarul sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei, unul dintre învățații prelați moldoveni și un prea cunoscut scriitor în domeniul literelor bisericesti.

Reprezentanția de binefacere care urma să aibă loc Sîmbătă seara, în beneficiul societății „Reuniunea femeilor romine”, de sub președinția d-nei Elena Mirzescu, va avea loc în astă-seară, de oare-ce a fost amînată — timpul fiind Sîmbătă nefavorabil. Biletele plasate sunt valabile pentru azi și publicul e invitat să asiste în număr mare în grădina Traian.

A apărut „Sanatatea și Viața/Fericită” cu data de 15 Iunie 1913, anul XIII No. 7, avînd un interesant și excelent sumar.

Următorii elevi au promovat clasa III-a a Școlii Comerciale Superioare din Iași:
Alistar Gh. I., Botez C., Brumă N., Ciolan L., Donciu I., Drăghici N., Eșanu Gh., Frair S., Goldenberg M., Goldstein I., Gurățescu N., Ionită Sp., Kohnfeld N., Lăzărescu I., Mărgărint Gh., Mereuță N., Neculau Gh., Neculau M., Pavalache V., Pavelescu A., Polli M., Pompaș M., Rabinovici M., Samsonovici T., Spiridonescu C., Stavarache T., Stoinescu V., Vexler I., Vrăbiescu Gh., Zaharia D.

Clasa II-a: Amira N., Bălănescu I., Blank I., Ceaur Aslan D., Dimitriu D., Finkelstein D., Flamaropol T., Froim B., Gheorghiu L., Gheorghiu I., Holțman I., Ionescu S., Mazilu Gh., Mezzetti N., Nathan M., Nuchim A., Papadatu M., Pleșu S., Raicu A., Sîndescu C., Sîndulescu V., Șaraga I., Segal I., Sașnea Gh., Tatos T., Tăutu Gh., Tuțurman M., Ureche A.

Clasa III-a: Alpern S., Anghel D., Baer J., Biber L., Borcea V., Cirlan P., Chirilovici C., Ciobanu V., Constantinou C., Gheorghiu J., Giosanu J., Herșcovici D., Josipovici Rancu, Luca M., Lăpu I., Manolescu M., Marcu R., Panaiteșcu Gh., Policher B., Popovici Gh., Precup V., Romanescu N., Rosner F., Sand B., Sberia E., Schwartz L., Stoica A., Stroescu Gh. Tărbăcută I.

Clasa VI-a: Balaban C., Blank O., Botez D., Cantemir A., Eladescu A., Georgescu P., Ghica M., Grînborg I., Karacaș N., Laufer I., Melichohn M., Motăș C., Mucenica I., Negrea I., Pamfil I., Pecurariu A., Stăpancu V., Tan D., Waldman I., Weissberg, I. Zilberman M.

Cu începere de la 1 Septembrie se va deschide pe lingă Societatea de Sport, Gimnastică și Muzică școlile de maeștri de gimnastică autorizată de minister. Inscriserile se încep de la 1 Iulie la sediul societății unde odată cu petițiunea se va depune extractul de naștere și certificatul de absolvire a opt clase de liceu.

Din Podul-Iloaie ni se scrie: Din ordinul d-lui căpitan de jandarmi, Corjescu s'au pus cîte trei santinele la fiecare pod al C. F. R. și nu se permite nimănui trecerea podurilor.

D. Dr. Floru a expedit un tabloul complet al medicilor iașani cu toate adnotățiile cerute, în special cu indicațiile serviciului militar, pe care l'au făcut.

Pentru serata copiilor artiști anunțată la Bragadiru pentru Joi seara 20 Iunie se prevede o asistență extraordinară. Serata se dă în scop de bine facere sub patronajul unui comitet de doamne distinse.

Ultime Informații

D-1 inspector școlar Dr. G. Coman a fost delegat de către ministerul Instrucțiunii publice ca să controleze examenul de limba germană dat de elevii particulari, la comisiunea A cu d. profesor Lupu. Astăzi a avut loc reexaminarea la liceul național.

Un scandal penibil a fost provocat aseară, pe peronul gării de către institutorul Spiridon Jianu, originar din Tulcea și care se găsea ieri în Iași, chemat a se prezenta la comisiunea de judecată. Numitul institutor a pândit și a lovit pe peronul gării, pe inspectorul regional Dim. Glodeanu.

Actul acesta foarte grav a fost imediat anchetat chiar pe peronul gării, atât de către d. Gh. Lascăr secretar general al ministerului de culte, cât și de d-nii inspectorii generali Marin Stroescu și I. Prassa. De asemenea s'a încheiat proces verbal de către comisariatul gării.

Se zice că d. M. Dariu poftiți în Hași va fi înlocuit zilele acestea.

De oare-ce se discută mult poziția luată de parlamentarii conservatori la consfătuirile convocate de ministrii conservatori, menținem următoarele:

La prima consfătuire d-nii D. Greceanu, Matei Cantacuzino și I. Găvănescul s'au solidarizat cu P. P. Carp, adică au refuzat concursul guvernului; d-nii Scutli-Logotides, dr. I. Stroeici și Gh. Scorșescu au aderat la acțiunea guvernului, iar d. C. Maisner ascultând măștră expunere a d-lui prim ministru Titu Maiorescu, a făcut opinie separată, ne alipindu-se de nici una din cele două fracțiuni.

D. rector C. Stere s'a plîns ministerului de interne de procedul prefecturii poliției de Iași, de unde îi s'au refuzat informațiile cerute cu privire la acțiunile unui domn student.

D. Raul Crăciun a fost chemat astăzi la interogator la judecătoria de instrucție în urma plîngerii depusă de d. Gh. Scorșescu, deputat.

Consiliul comunal se întrunește azi la orele 4, avînd a rezolvi mai multe chestiuni.

În strada Broscăriei s'au constatat azi două noi cazuri de scarlatină.

D. Moveleanu a fost reinstalat în funcțiunea de administrator al Băilor comunale.

La Teatrul național se continuă cu activitate noile instalațiuni pentru lumina electrică.

Toată lucrarea are a fi gata la 15 Septembrie.

La 19 Iulie, va avea loc la Primărie licitație pentru vânzarea terenului, aparținînd Comunei din strada Colonel Langa No. 3.

Instalația de lămpi electrice cu arc pe toată întinderea străzii Sărării, va fi gata la 15 Iulie.

Eri a avut loc alegerea decanului și a consiliului de disciplină a baroului local, au fost aleși d-nii Gh. Săndulescu decan, Lascăr Antoniu, Eugen Herovanu, Ștefan Georgescu, Dimitrescu Gr. Mavrod și Xenofon Eraclide, în consiliul de disciplină.

Studentul D. Popovici este invitat a se prezenta la rectoratul universității, pentru a da seamă de unele purtări extra-universitare, necorecte.

Au sosit la rectoratul universității diplomele de licență în drept ale d-nilor Eugeniu Denise, Al. Petrescu Malcoți, C. Foca și Haim Sigler.

Direcțiunea generală a serviciului sanitar, a autorizat serviciul sanitar, de a continua să întrebuițeze pilule de stricină pentru stîrpirea cîinilor vagabonzi, în caz cînd se va convinge, că măsurile luate de administrația comunală pentru stîrpirea cîinilor, nu vor da rezultatul dorit.

Azi dimineață, s'a oficiat, la biserică Talpalari, un serviciu divin, de către P. S. Antim, vicarul Sf. Mitropolii, asistat de părintele I. Tîncocă, parohul bisericii și alți preoți.

Parastasul a fost făcut pentru pomenirea donatorilor zisei biserici și mai ales pentru sufletul defunctului Atanasie Gosan, care a dăruit bisericii moșia Mădrijești (jud. Iași).

Vom publica mini darea de samă despre producția Conservatorului de Muzică.

Direcțiunea generală a serviciului sanitar a aprobat concediul d-lui dr. Misir pînă în luna Septembrie, la dispărîrea a patra.

Cu suplinirea a fost însărcinat d. dr. A. Stenerman.

Școlare. — Azi la ora 3 p. m. continuă procesul institutorului și fostului rector Hamza. Eri a susținut acuzarea D. Inspector general Prassa. Verdictul se va da astăzi seară.

D. Gh. Vezbiannu revizor școlar și institutor în Hași a fost mutat pe ziua de 1 Iulie la școala Costachi Nogri din Iași în locul vacant.

Miercuri 19 Iunie sunt convocați în cancelaria liceului național membrii comisiei A. pentru elevii particulari; Joi în același local se va întruni comisia B. și aceea a gimnaziului Wachtel.

D. Ion Bejan s'a iotors din Galați unde a luat parte în comisia particularilor de curs secundar.

Comisiunea prezidată de d. Tenie, pentru particularii de curs primar și-a terminat lucrările astăzi, Luni.

Elevii școlii normale „Vasile Lupu” s'au întors astăzi din excursiune.

Consiliul de igienă al orașului a fost convocat pentru mine la orele 4 p. m.

De la comisiunea de judecată a corpului didactic. — Ieri dimineață s'a întrunit la universitate comisiunea de judecată a corpului didactic pentru a judeca procesele privitoare pe Spiridon Hamzu institutor și Gh. Mihai învățător, ambii din Tulcea.

Comisiunea era compusă din d-nii D. Porfirio, C. Buzdugan și E. Cernătescu, consilieri ai Curții de Apel și din d-nii M. Manicatu și Gh. Demetriad. profesori universitari.

Acuzarea a fost susținută de d. inspector I. Prassa, iar apărarea, de către d. profesor universitar I. Peretz.

Astăzi la 3 p. m. comisiunea s'a întrunit din nou.

Dezbaterile continuă.

Astăzi după amiaza, candidatele la examenul de licență în litere secțiunea istoriei, vor trece examenul oral. Eri și azi dimineață, au trecut probele în scris care urmează a fi citite mline.

O serbare școlară. — Eri, la orele 3 jum. p. m. a avut loc producția „Școlii medii” de fete în noul local din strada Albă.

Încă de la ora 3 un public numeros așteaptă în Curtea Școlii, începerea festivității.

Onorurile Cusei au fost date cu multă amabilitate de d-na Directoară Constanținescu asistată de d-rele Cortez Elena, profesoară de muzică, și d-na Tănăsescu profesoară de gimnastică.

Toate d-nele profesoare ale școlii erau de față.

La ora 8 jum. corul școlii condus cu multă pricepere de către simpatica d-ră Elena Cortez, a început serbarea prin executarea mai multor bucăți; cîntate în două și trei voci, între care a eșit excelent „Hora lui Horia „România” și „Fanților mei Romîni”, „Primăvara” etc. cîntate de toate elevele școlii în număr de 12...

Elevele Vasiliu, Porfirio și Stănoi, au recitat frumoase versuri.

D-ra Tănăsescu a executat cu elevele mai multe figuri de gimnastică.

La urmă d-nul Constanținescu făcînd o dare de seamă amănunțită asupra mersului Școlii pe anul acesta, a pus în evidență foleosele Școlii Medie.

Această școală a fost înființată la finele lunii Noiembrie 1912 totuși s'a observat în așa scurt timp un rezultat relativ satisfăcător căci regulamentul complet al Școlii Medie, se va putea cunoaște numai după trecere de 3 ani, după o observațiune făcută de către d. Meissner fost secretar general, sub d. C. C. Arion D. Meissner a luat parte la această Serbare de fine de an.

Reprezentarea cinematografică anunțată pentru Sîmbătă 15 Iunie în beneficiul școlii „Reuniunii Femeilor Romîne”, neputînd avea loc din cauza timpului ploios și rece, se aduce la cunoștință că această reprezentație va fi dată astăzi seară Luni în „Grădina Traian”, cu un program cu desăvîrșire nou în tot cuprinsul lui.

Din acest bogat și ales program, menționăm:

Jeana Blestemată, film francez de mare artă în 2 părți. Montare extraordinară și o interpretare sublimă a actorilor celebri pariziani, dau o feerie splendidă acestei miraculoase desfășurări.

Marele meeting din Monaco (actualități). O pereche nepotrivită, scene foarte humoristice.

Apicultură, scene și vederi instructive: Nürenberg și împrejurimile, interesante excursiuni.

Cea mai recentă apariție din Eclair-Journal”, cu modele, evenimentele și telegramele însuflețite din lumea întregă.

Mine Marți 13 și Mercuri 19 Iunie se readeuce: Quo Vadis, după celebrul roman a lui Sienkiewicz. În fiecare seară din aceste două zile se va reprezenta opera completă constînd din 6 părți.

Joi 20 Iunie program nou: „O dramă în văzduh” film danez cu Psylander etc.

Vineri 21 și Sîmb. 22 Iunie se readeuce opera grandioasă „Mizerabili” a lui Victor Hugo.

Tribunalul secția II-a s'a pronunțat în procesul dintre d. Ioan Veniamin Kostaki cu d. Veniamin Kostaki pe care l'au obligat ai restituiri suma de lei 33.755 cu procento și 600 lei cheltuelile de judecată.

DE ARENDAT. — Moșia Buhăești de sus gara Behăești 316 făci după Credit. A se adresa la avocat Bosnie Paraschivescu Bulevardul Pache 2 București.

De vânzare o vacă de 3 oișei (soi Throl), cu vișel de o lună. A se adresa la siar sub V. C.

ULTIMA ORA

Declarația Țarului relativ la conflictul balcanic

Apărarea principiului monarhic

Declarația Țarului relativ la diferendul dintre foștii aliați

București. — Țarul a declarat că dacă conferința celor patru prim-miniștri ai țărilor balcanice care va avea loc la Petersburg, nu va da rezultat satisfăcător, atunci diferendul dintre foștii aliați va fi rezolvit de către arbitrajul celor șase puteri.

SPIONAJ

Un ofițer austriac spionează în România

București. — La „Zimnicea” a fost surprins un individ despre care se spune că ar fi ofițer în armata Austriacă, ridicînd planuri dealungul malului Dunărei.

Inspecțiune Regală

București. — Din cauza timpului nefavorabil M. S. Regele și-a amînat inspecțiunea sa la arsenalul armatei.

Dimisiunile d-lui

Jean Tehaș-F.

București. — D. Jean Tehaș-F, publică o nouă serie de demisiuni din clubul Conservator-Democrat, ale unor oameni care mărturisesc singuri că n'au fost înscrși în partid dar declară totuși că se retrag.

Consfătuirea parlamentarelor Conservatori la d. G. C. Arion

București. — Mine, Marți 18, are loc, la ora 10 dimineață, acasă la d-nul G. C. Arion, o consfătuire la care vor lua parte deputații și senatorii conservatori.

Comisiunile de absolvire a cursurilor inferior și superior de liceu

București. — Pentru examenele de absolvire a cursului inferior și superior de liceu au fost numite următoarele comisiuni:

Liceul național cl. IV: d-nii Constanținescu Emanoil, Hulubei, Ciolac, Dornescu și Lambrior. Cl. VIII: Cosmovici, Fintnariu, Sinigaglia, Teodoreanu, David. Liceul Internat clasa a patra, Neculau, Colum, Popovici, Carp și Müller; Liceul Internat clasa a opta, Mihailianu, A. G. Ionescu, Jacotă, Dimitrescu și Fedeleș.

APĂRAREA PRINCIPIULUI MONARHIC

București. — D. N. I. Ianovici face comentarii asupra declarațiilor d-lui Carp pentru a putea plasa cite o retractare la cele spuse de d. Carp sau cite o însinuare răutăcioasă la adresa d-lui Take Ionescu.

Așa se impută d-lui Take Ionescu exces de zel și exces de servilism printruca presa conservator-democrată a relevat, îndrăzneț — șah la rege — al castelanului de la Tîbănești.

Comentatorul cutează să nege pur și simplu că suveranul ar fi fost atacat:

„Am atacat sau n'am atacat noi persoana regelui Carol I?” se întrebă în mod perfid d. Ianovici, pe cînd d. Carp a spus:

Regele e marele vinovat, capul tuturor răutăților, printrucă în loc să ridice țara sa a coborît în mocirla românească, ne făcînd nimic pentru ridicarea politicei Romîniei.

Astfel a vorbit d. Carp pentru care d. Ianovici jură pe toți sfinții că e calomniat și că nici nu i-a trîsnit prin minte să aducă în discuție persoana regelui Carol. — D. Ianovici cută să ascundă aceste vorbe pentru a putea ataca pe d. Take Ionescu și partidul conservator-democrat a cărui lozincă a fost todeauna apărarea principiului monarhic.

Misiunea greacă la București

București. — Misiunea greacă care se va prezenta M. S. Regelui pentru a notifica urecare pe tron a Regelui Constantin este compusă din d-nii Cripariu (șeful misiunii) colonel Condoianis și Carabia aghiotanți ai regelui Greciei.

Violente încleierări

Sirbo-Bulgare și Greco-Bulgare

Sofia. — Agenția telegrafică Bulgară primește următoarele:

Cartierul general a fost informat cu Sirbii au concentrat un număr de trupe de infanterie și artilerie pe linia lor înaintată lângă Griolov, stațiunea de c. f. r. nu d parte de stația Tutoro.

Trupele sirbești au des his un foc bine hrănit asupra avant-posturilor bulgare.

S'a observat și o puternică mișcare de detașamente. Bulgarii au ripostat la atacurile Sirbilor.

Rezultatul nu se cunoaște.

La Elefteros trupele grecești, din pozițiunile înaintate, au deschis un foc violent contra bulgarilor.

Rezultatele nu se cunosc.

Soldatii Bulgari ne voinđ a lupta contra Sirbilor dezertează

București. — Poliția de Zimnicea s'au prezentat dezertorii bulgari Ivan Rafailoff și Toncel, ambii din regimentul 33 infanterie din Sistov. Cel întâi din contingentul 1905 cel de al doilea 1908.

Ambii au luat parte la luptele dela Ceatalgea și Andrianopole.

După întoarcerea în țară au fost puși la granița sârbească. Obținînd cite o permisie de 8 zile, pentru a-și revedeia familiile — fiind căsătoriți — și auzind că vor fi trimiși contra Sirbilor, cu care au luptat alături, au preferat să dezerteze.

În noaptea de 10—11 Iunie au trecut cu o barcă și s'au refugiat pe ostrovul Bujorescul de unde au fost aduși la Zimnicea.

Furia Tribunalului

„Dreptatea” — „Froim Fișer” — „Fleva”. Direcțiunea era proprietar nu creditor

București. — Tribunalul care a înșelăț pe acționarii foastei societăți de asigurare „Unirea” (o pierală de 60 mii lei) e în legătură de aproape cu Froim Fișer care se vede plătește bine și des.

D. Fleva se ocupă din nou și pe două coloane ale „Dreptății” d-lui I. P. P. de furnitura de lemne pentru căile ferate. — E nemulțumit și pe semne ca aceasta e starea de suflet și a acapă atorului de poduri din Moldova.

Secția I-a a Curții de Apel din Iași a ridicat starea de faliment a lui Berman Iuster, tribunalul e furios și în mania sa neputincioasă se întrebă: pentru ce direcțiunea c. f. n'a intervenit ca creditor?

D. Fleva care pe lingă că e bogat în tot felul de afaceri, mai exercită și profesione de advocat trebuie să știe că Direcțiunea c. f. n'avea ce căuta în instanță pentru simplu cuvînt că nu era creditor ce proprietar necontestat, a lemnelor campărate din pădurea Maxut, lemne care n'au figurat la activul lui Berman Iuster.

EXTERNE

Evenimentale din Balcani

Londra. — Dl. Acland subsecretar de stat la externe vorbind în clubul tinerilor liberali a zis: toată lumea așteaptă momentul cînd aliații vor cădea de acord ca în mod amical să repare perderile pricinuite de răboi și să pună în valoare noile teritorii cucerite. Rezultatul evenimentelor balcanice este că raporturile reciproce între marile puteri sau îmbunătățit și mai mult. Faptul că d-l Betham a adus omagiu d-lui Grey trebuie să împraștie svonurile alarmante de răboi așa zis inevitabil între două țări ale căror legături sînt excelente.

Presa germană și fraternizarea angio-franceză

Berlin. — „Norddeutsche Allgemeine Zeitung” spune că toasturile schimbate între regele George și presedintele Poincaré au pus și mai mult în evidență că înțelegerea cordială cu celelalte mari puteri, se pune în serviciul păcii europiei. Discutarea situației din Balcani pentru rezolvarea pacifică la care puterile triplete și tripla înțelegere continuă să colaboreze cu răbdare, a trebuit să formeze partea esențială a convorbirilor dintre oamenii de stat britanici și francezi judecînd după ultimile știri.

Conflicte între foștii aliați

Sofia. — Serbii s'apă tranșee și aşază artileria de-a lungul drumului între Cotceni și Istip. Persoanele contra bulgarilor din județele Vodena, Kastoria și Korasferia se continuă sistematic.

Țararii din regiune sunt bătoși și supuși torturii pentru că persista a și zice Bulgari; În Karadjabad grecii au confiscat cu forța armelor populației exarhistice spre a le da patria-hiștilor.

PIERDUT

Am pierdut două polițe acceptate de mine în alb, pe cite de 10 bani timbru. Le declar prin aceasta ca nule și fără valoare în ori ce mini s'ar găsi ele.

Herscu Mareu. Triștești com. Hermezlu Jud. Iași.

Pensiunea „Elita”

VIENA I. (Börseplatz)

Proprietatea Louise Brodsky

Deschisă de curînd, înzestrată cu tot confortul și conform tuturor cerințelor, unică locuință modernă. Camere cu înțreținerea completă, începînd de la 10 coroane pe zi. Situată în centru. Deschiderea în luna August a. c.

De închiriat cu începere din luna August a. c.

tot etajul I din imobilul str. Academiei No. 3, ocupat actualmînt de Banca Moldova și compus din 10 odăi și 2 bucătării. Închirierea se face în total sau în parte.

A se adresa la Banca Moldova.

Doctorul Halpern

Membru al Societății de Observații din Paris
Vechiu mameș parizian
Boli de femei — faceri — Genito-urinare

S'a mutat în strada Păcurari 5, deasupra Farmaciei Dr. Căpătină, vis-a-vis de Tuffli.

Germană văduvă, știe perfect menajul și bucătăria, caută post. Știe franțuzește. Adresa Marie Ști. Andrei 52.

Cameră igienică, str. Păcurari 51 (Cișmeana Păcurari 1), se închiriază nemobilat (eventual mobilat din nou) numai la persoană serioasă. Se preferă o damă. A se adresa la proprietar în carte.

Doctor A. SPIRT

Specializat la Paris și Berlin în boalele de Gură, Gît, Nas și Urechi
oesofagoscopia, bronsoscopia, electrolisa
S'A MUTAT ÎN
strada Lăpușeanu No. 18 vis-a-vis de farmacia Konia
Consult. 9—12 a. m. și 3—5 p. m.

De vânzare Casa din str. Păcurari No. 47, situație splendidă, condițiuni avantajoase — a se adresa la d. inginer Brok le strada V. Stroescu, (foastă Zoe) No. 7

Caut loc de casieră de preferință la vreo farmacie. Dispon și de garanție.
A se adresa la Tipografia H. Goldner, sub E. B.

Farmacia Jelea

Caută un asistent pentru 4 săptămâni

PRIMARIA COMUNEI IAȘI

În ziua de 19 Iulie a. c. ora 11 a. m. se va ține în localul Primăriei, licitație publică orală cu respectarea dispozițiilor art. 72—83 din Legea asupra contabilității publice pentru vânzarea locului în suprafață de 958,88 m. p. situat în strada Langa No. 3 foastă proprietatea d-nei Sendlă Bercovici actualmente proprietatea Comunei.

Garanția 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.
Condițiunile de licitație și planul locului se pot vedea în fie care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 11933 15 Iunie 1913

OPINIA

Organul partidului

Conservator-Democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

PRIMEȘTE ANUNCIURI ȘI RECLAME

PENTRU PAGINA III-a și a IV-a

A SE ADRESA:

ADMINISTRAȚIEI ZIARULUI

OPINIA

17, STRADA GH. MĂRZESCU, 17.

BAZARUL DE VANZARE al produselor industriei naționale

Iași. - Strada Stefan cel Mare No. 13 - Iași

Mare depozit complet asortat cu toate produsele un mătoarelor fabrici.

„Tesătura” - Iași

Societate anonimă

Tot soiul de Tesături de bumbac, uniforme școlare, doguri, diverse americă, chifoane, barcheturi, Pîn-ză de casă.

Malteză, zefiruri, ațică, pânză pentru cizmari.

„MOLDOVA”

Societate anonimă

pentru industrie de tricotate - Iași

Flanele
Ciorapi
Costume pentru Copii

Fabrica „Carmen Sylva” Iași

Parfumuri, Săpunuri de toalete și Eau de Cologne

Societatea anonimă română italiană a industriilor „Textile” - Iași

Șireturi pentru ghete, șireturi pentru rochii de bumbac și lână, sutaso de bumbac, lână și matasă. Urechi de piele și cisme. Bețe tricolore și fașe de Botez. Fitol de lampă și de scaparat. Bețe pentru covoare. Șireturi de metal, șireturi pentru haine de bumbac și lână, negre și colorate. Șireturi de corsete. Chingi pentru tapiterii și chingi gata cu câțărâmi pentru cai.

„DOROBANȚUL”

Fabrică Națională de produse textile

Max J. Schapira - Plocești

Postavuri, Pături militare, Postavuri și Pături de comerț. Dime, Flanele de Brașov, etc.

ZÖBISCH et Co.

Societate în comandită

ȘALURI DE LÂNĂ

Observați bine
semnul distinctiv al veritabilului

: Franck:

Adaus la Cafea și

Ferți-Vă

de Imitațiuni înșelătoare.

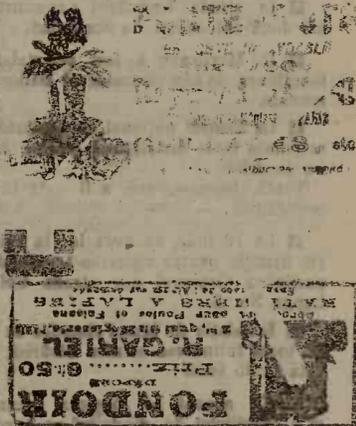
Marca registrată.

NEURALGIELE Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurate și vindecă Neuralgiile cele mai grele de tîmăduit, Migrenale, Centralgia, Sciatică, Afectiunile reumatice acute și durabile cauzate de tulburarea celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebuie luate în masă. În ziua cea d'antăia să se lua 3 hapuri, unul dimineața, unul la dejun, și unul la cina, s'era. Dacă bolnavul n'a simțit vreo ușurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, s'era. Nu trebuie să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLÉN & Co, de PARIS, care se pot găsi la toți Droghistii și Farmacistii.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

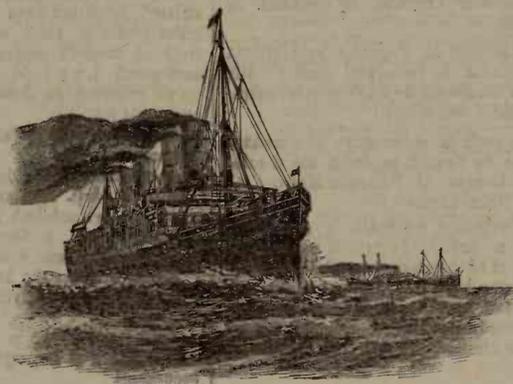
I A Ș I

ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1856

CASĂ DE ÎNCREDERE

Primește orice lucrări tipografice.

Executare conștiincioasă: Preturi modeste

Hamburg-America Linie

Singura reprezentanță generală pentru România

Eisig Marcussohn

COLECTOR PRINCIPAL A LOTERIEI DE STAT

CASA DE ÎNCREDERE

Strada Stefan cel Mare, vis-a-vis de Banca Națională

Vinde bilete de vapor pentru America, New-york

Philadelphia, Boston, Quebec (Canada)

Buenos Aires (Argentina)